

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าของประเทศขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากร เป็นสำคัญ กังจะเห็นได้จากประชากรในประเทศที่พัฒนาแล้วมีระดับการศึกษาสูงกว่าประชากรในประเทศด้อยพัฒนา การศึกษาช่วยขยายได้ประชาชาติให้สูงขึ้น สหภาพโซเวียต ได้รายงานผลว่า คนงานที่ได้รับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ จะผลิตงานที่มีรายได้สูงกว่าผู้ที่ไม่มีการศึกษาถึง 79% ถ้าได้รับการศึกษา 7 ปี รายได้จะสูงกว่า 235% ถ้าจบชั้นอุดมศึกษาจะมีรายได้ถึงกว่าถึง 320% (ซาร์ง บัวศรี, ใน สมชัย วุฒิปรีชา, ผู้รวบรวม 2513 : 47) กังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นแหล่งผลิตกำลังคนระดับสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งจะเป็มันสมองของชาติในอนาคต และทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าได้โดยอาศัยบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญมาสร้างสรรพัฒนาวิชาการและเทคโนโลยี

ประชาชนชาวไทยมีแนวโน้มที่จะศึกษาต่อในระดับสูงมากขึ้น ในแต่ละปีมีนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นจำนวนมากที่ต้งการศึกษาต่อชั้นอุดมศึกษา แต่มหาวิทยาลัยของรัฐไม่สามารถรับนักเรียนเหล่านั้นได้ทั้งหมด เนื่องจากมีสถานที่เรียนและงบประมาณจำกัด กังเช่น ในปีการศึกษา 2510-2512 นักเรียนที่มีสิทธิ์สอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยมีจำนวน 19,291 คน, 20,052 คน และ 23,585 คน แต่มหาวิทยาลัยของรัฐสามารถรับนักเรียนเข้าศึกษาได้เพียง 8,231 คน 8,585 คน และ 8,983 คน (สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ 2510, 2511, 2513) รัฐได้เห็นความจำเป็นที่จะให้เอกชนเข้ามาร่วมจัดการศึกษาระดับนี้ จึงตราพระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชน พ.ศ. 2512 อนุญาตให้เอกชนจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้ ในปี พ.ศ. 2513 วิทยาลัยพาณิชย วิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย วิทยาลัยเกริก วิทยาลัยพัฒนา และวิทยาลัยศรีปทุม ได้รับอนุมัติให้เป็นวิทยาลัยเอกชน และได้รับอนุมัติให้จัดหลักสูตรปริญญาตรีในปี พ.ศ. 2514

นอกจากนี้แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2527) ได้ระบุนโยบายอย่างชัดเจนว่า จะสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา ดังเช่น

...
 2.8 สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้ร่วมรับภาระในสาขาวิชาที่สถาบันนั้น ๆ มีความถนัดได้เต็มที่ ทั้งนี้เป็นการประกันโอกาสทางการศึกษา โดยกำหนดสัดส่วนของความรับผิดชอบในการผลิตบัณฑิตระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มหาวิทยาลัยเปิด และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน รวมทั้งจะได้ออกกฏวิธีการส่งเสริมสนับสนุนให้ชัดเจน ...
 (ทรวงมหาวิทยาลัย 2525 : 9)

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนทุกแห่งมีภารกิจ เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยของรัฐ คือ ภารกิจการจัดการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ในการผลิตบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้กำหนดเป้าหมายการรับนักศึกษาตามขีดความสามารถและสภาพของแต่ละสถาบันที่จะเอื้ออำนวยในการลงทุนพัฒนาและขยายงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2525 : 132) ทั้งนี้จะต้องเป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตจากทบวงมหาวิทยาลัย โดยพิจารณาถึงความพร้อมของสถาบันในด้านผู้สอน อุปกรณ์การศึกษา อาคารสถานที่ ห้องสมุด สภาพแวดล้อมและสิ่งอื่น ๆ ซึ่งมีผลต่อมาตรฐานและการจัดการศึกษาของสถาบันนั้น ๆ

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่เปิดสอนสาขาบริหารธุรกิจ บัญชี และเศรษฐศาสตร์ ทั้งนี้เพราะการลงทุนในการจัดการศึกษาไม่สูงจนเกินไปนัก และทบวงมหาวิทยาลัยก็มีนโยบายมิให้ขยายงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ยกเว้นมหาวิทยาลัยเปิด

การลงทุนจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องใช้งบประมาณสูง ภาวะในการลงทุนเพื่อการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่ไม่ได้ตกหนักที่ผู้เรียน แต่ตกหนักอยู่ที่รัฐ ส่วนการลงทุนจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้น มุ่งจัดตามความถนัด ความพร้อมของตนเอง กำลังทุนและความต้องการของตลาดแรงงาน ค่าเล่าเรียนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสูงกว่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้เรียนต้องรับภาระในการลงทุนเพื่อการศึกษาในระดับนี้มากกว่าผู้เรียนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จากรายงาน

การวิจัยเรื่อง "ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2517" พบว่า ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในส่วนที่เป็นค่าลงทะเบียนเรียน ค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงต่าง ๆ เป็นจำนวน 1,228 บาทต่อปี ส่วนค่าใช้จ่ายด้านเดียวกันของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเป็นจำนวน 3,906 บาทต่อปี (ทบวง-มหาวิทยาลัย 2519 : 62) มากกว่าค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐถึงร้อยละ 218 และจากรายงานการวิจัยเรื่อง "ค่าใช้จ่ายและการลงทุนในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเอกชน" พบว่านักศึกษาระดับอุดมศึกษาเอกชนเสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยประมาณคนละ 29,748 บาทต่อปี โดยแยกเป็นค่าเล่าเรียนประมาณ 7,705 บาทต่อปี ส่วนค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐคิดเฉลี่ยประมาณคนละ 22,968 บาทต่อปี แยกเป็นค่าเล่าเรียนประมาณ 1,509 บาท (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2528 : 125) เมื่อคิดเป็นอัตราร้อยละพบว่า นักศึกษาระดับอุดมศึกษาเอกชนเสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐถึงร้อยละ 29.52 และค่าเล่าเรียนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมากกว่าค่าเล่าเรียนของมหาวิทยาลัยของรัฐถึงร้อยละ 410.6 นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนยังมีปัญหาเรื่องการลาออกกลางคันและการเรียนไม่สำเร็จตามระยะเวลาของหลักสูตร ฯลฯ ทำให้สถาบันต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนไม่น้อยดังแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าใช้จ่ายดำเนินการต่อปีต่อคนที่ปรับอัตราค่าธรรมเนียมออกกลางคืน และการเรียง
เกินกว่าเวลาที่กำหนดในหลักสูตร เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายที่ยังไม่ปรับ
จำแนกตามสถาบัน

สถาบัน	ค่าใช้จ่ายดำเนินการทั้งหมด : ปี : คน			
	ปรับแล้ว	ไม่ไ้ปรับ	บอทาง	อัตรากา เปลี่ยน แปลง
มหาวิทยาลัยของรัฐ				(%)
ขอนแก่น	61,276	49,635	11,641	23.45
เชียงใหม่	46,186	40,210	5,976	14.86
สงขลานครินทร์	46,791	37,244	9,547	25.63
เกษตรศาสตร์	31,490	24,683	6,807	27.58
จุฬาลงกรณ์	53,532	46,089	7,443	16.15
ธรรมศาสตร์	12,790	11,463	1,327	11.58
มหิดล	145,064	120,730	24,334	20.15
มหว.ประสานมิตร	30,756	25,999	4,757	18.30
ศิลปากร	33,686	27,394	6,292	22.97
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	38,000	27,230	10,770	39.55
วิทยาลัยเอกชน				
เกริก	9,966	4,791	5,175	108.02
พายัพ	10,113	8,686	1,427	16.43
แสงธรรม	4,643	3,338	1,305	39.09
การค้า	8,269	3,828	4,441	116.01
กรุงเทพ	11,347	6,255	5,092	81.41
เทคนิคสยาม	5,530	4,571	959	20.98
ธุรกิจบัณฑิต	9,472	4,433	5,039	113.67
อัญสัมชัญบริหารธุรกิจ	9,626	4,731	4,895	103.47

จากตารางที่ 1 ความแตกต่างระหว่างค่าใช้จ่ายค่าเงินการที่ปรับอัตรา การออกกลางคืนและการเรียนเกินกว่าเวลาที่กำหนดในหลักสูตร เมื่อศึกษาเป็นอัตรา การเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น จะเห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเสีย ค่าใช้จ่ายค่าเงินการต่อปีต่อคนเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงมาก และสูงกว่ามหาวิทยาลัยของรัฐ โดยเฉลี่ยประมาณ 3 เท่า

ดังนั้นเมื่อนักศึกษาได้เข้ามาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแล้ว นักศึกษาควร จะเรียนสำเร็จตามกำหนดเวลาของหลักสูตร ถึงแม้ว่าการตกหรือออกกลางคืนเป็นสิ่งที่ ี่ช่วยควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาก็ตาม แต่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สถาบัน และนักศึกษา

การสรรหาคณาจารย์ที่มีคุณภาพเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้สถาบันการศึกษามี มาตรฐาน ความแข็งแกร่งของสถาบันอุดมศึกษาอยู่ที่คณาจารย์ประจำ คณาจารย์เป็น ตัวจักรสำคัญที่ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร คุณภาพของคณาจารย์เป็นสิ่งกำหนดอัตราการขยายตัวทางการศึกษาและเป็นคู่ควบระหว่าง การขยายการศึกษาทั้งทางปริมาณและคุณภาพ ปัจจัยสำคัญที่กำหนดคุณภาพของอาจารย์ คือ ความรู้ด้านวิชาการที่สอน การที่อาจารย์ได้มีโอกาสเข้ามาอยู่ในระบบการศึกษา อันยาวนาน ทำให้เชื่อว่าผู้นั้นได้มีโอกาสรับการฝึกฝนอบรมและมีประสบการณ์ทางวิชา- การอย่างมาก ย่อมจะส่งผลถึงการประพฤติปฏิบัติของบุคคลนั้น แผนพัฒนาการศึกษา แห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ได้กำหนดอัตราส่วนวุฒิของอาจารย์ใน สถาบันอุดมศึกษา ปริญญาเอก : ปริญญาโท : ปริญญาตรี เป็น 2.5 : 5.5 : 2.0 (ทบวงมหาวิทยาลัย 2527 : 35)

การเป็นอาจารย์นั้นจะรู้แต่เนื้อหาสาระเท่านั้นไม่เป็นการเพียงพอ จำเป็น ต้องมีความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนและการพัฒนาการใช้สื่อการสอนด้วย จึงจะสามารถทำ หน้าที่เกี่ยวกับการผลิตบัณฑิตได้เป็นอย่างดี สถาบันอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนา คณาจารย์ประจำของตนอย่างสม่ำเสมอ เสริมสร้างความรู้ให้แก่คณาจารย์ และต้อง ไม่จำกัดเพียงเรื่องการเรียนการสอนเท่านั้น เพราะอาจารย์ต้องทำหน้าที่วิจัย บริการ ทางวิชาการแก่สังคมพร้อมทั้งทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมด้วย

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาอาจารย์ ดังที่ เอนก ศลโกศุม (2523) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "งานบริหารการศึกษาของ วิทยาลัยเอกชน" โดยการสัมภาษณ์และใช้แบบสอบถามถามผู้บริหารและอาจารย์ของ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเกี่ยวกับงานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคคล งานบริหาร ความสัมพันธ์กับชุมชน งานบริหารกิจการนักเรียนและงานบริหารงานธุรการและ การเงิน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความเห็นว่ากิจกรรม การเผยแพร่ข่าวสารทางค่านิชาการภายในสถาบัน การจัดอบรมและการให้อาจารย์ ได้รับความรู้เพิ่มเติม เป็นกิจกรรมที่สถาบันจัดให้มาก

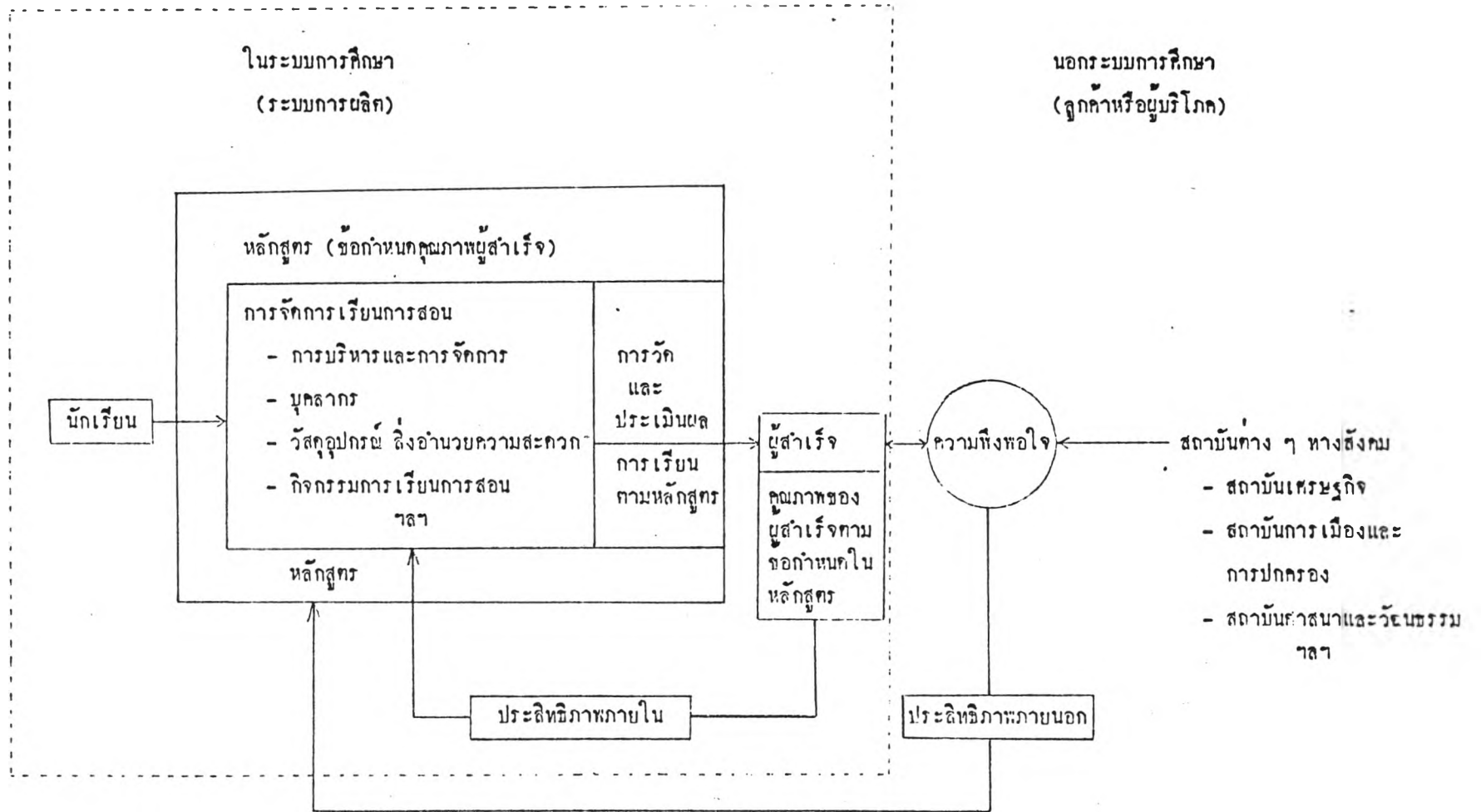
แต่อย่างไรก็ตามสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาเรื่องการ สรรหาอาจารย์ประจำ การพัฒนาอาจารย์ และการขาดแคลนผู้ทรงคุณวุฒิทาง วิชาการจากรายงานการวิจัยของชฎู ปุสชล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่ง- ชาติ 2526 : 144-146) เรื่อง "การระบุและวิเคราะห์ปัญหาการพัฒนาการอุดม- ศึกษาเอกชนในประเทศไทย" พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนประสบปัญหาการจัดหา อาจารย์ที่มีคุณวุฒิสูงส่วนใหญ่ของอาศัยอาจารย์พิเศษ ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีความเห็นว่ารัฐไม่สนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องการพัฒนาอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชนบางแห่งมีปัญหาเรื่องการเงิน บางปี มีรายจ่ายมากกว่ารายรับ ทั้งนี้เพราะรัฐมิได้ให้ความช่วยเหลือทางการเงินเลย จากรายงานการสัมมนาเรื่อง "การวางแผนพัฒนาการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ระยะเวลาที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529)" (ทบทวนมหาวิทยาลัย 2525 : 45) พบว่า สถาบัน อุดมศึกษาเอกชนประสบปัญหาเรื่องทุนในการพัฒนาอาจารย์ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จึงยังไม่สามารถจัดอัตราส่วนวุฒิอาจารย์ปริญญาเอก : ปริญญาโท : ปริญญาตรี ให้เป็น ไปตามมาตรฐานได้

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษามากขึ้นใน ช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะเวลาที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ในปีการศึกษา 2527 มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 4 แห่ง ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มหาวิทยาลัยพายัพ และมหาวิทยาลัย หอการค้าไทย นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาอีกหลายแห่งได้พยายามพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ให้ไต่มาตรฐานหักเทียบกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ดังนั้นเมื่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
 ไต่ลงทุนจัดการศึกษาไปแล้ว จึงสมควรมีการตรวจสอบประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา
 ว่าการลงทุนนี้ให้ผลคุ้มค่าเพียงไร หรือมีความสูญเปล่าเกิดขึ้นมากน้อยเพียงไร เพราะ
 การจัดการศึกษาเป็นการลงทุนอย่างหนึ่ง ผู้ลงทุนย่อมคำนึงว่าทำอะไรการลงทุนนั้น
 จึงจะให้ผลตอบแทนสูงที่สุด หรือมีประสิทธิภาพมากที่สุด การจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
 หมายความว่า ความสามารถในการดำเนินการจัดการศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
 นั่นคือ ใ้ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพตามข้อกำหนดของหลักสูตร ภายใต้เงื่อนไขของ
 เวลาและการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด และผลิตผล
 ทางการศึกษาจะทองเป็นที่พึงพอใจของสถาบันต่าง ๆ ทางสังคมด้วยเช่นเกี่ยวกับการผลิต
 สินค้าให้เป็นที่ต้องการของตลาด

ในระบบการผลิตทางการศึกษาประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ
 (Process) และผลิตผล (Output) เช่นเดียวกับระบบการผลิตทางอุตสาหกรรม
 ปัจจัยนำเข้าของระบบการศึกษาคือ นักเรียน กระบวนการเป็นกลไกที่เปลี่ยนปัจจัยนำเข้า
 ให้เป็นผลิตผลตามต้องการ กระบวนการผลิตนั้นก็คือการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย
 การบริหารและการจัดการ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น
 ผลิตผลทางการศึกษาคือ ผู้สำเร็จการศึกษานั้นเอง เราสามารถเขียนแผนภาพระบบการ
 ผลิตทางการศึกษาได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 วงจรระบบการผลิตทางการศึกษา

ที่มา : แสง ปิ่นฉวี ในสุวรรณ เอี่ยมสุวัจน์, ผู้รวบรวม, "บทวิเคราะห์เรื่อง : คุณภาพและประสิทธิภาพทางการศึกษา" 2528 : 20. [∞]

จากแผนภาพที่ 1 ก่อนที่จะป้อนวัตถุดิบเข้าสู่ระบบการผลิต จะต้องตรวจสอบคุณภาพของวัตถุดิบว่ามีคุณภาพตรงตามกำหนดหรือไม่ เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพตามต้องการ เช่น ผู้ที่มีสิทธิ์เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ต้องสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และสามารถสอบผ่านการสอบคัดเลือกเข้าเป็นต้น เมื่อนักเรียนเข้าสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ปัจจัยนี้ได้แก่ การบริหารและการจัดการ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้เปรียบได้กับเครื่องจักรแต่ละชิ้นส่วนในกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม กระบวนการผลิตนั้นจะดำเนินไปราบรื่นเพียงใด ขึ้นกับคุณภาพของเครื่องจักรเหล่านี้ หากผู้ผลิตใช้เครื่องจักรที่ด้อยคุณภาพ จะทำให้กระบวนการผลิตนั้นไม่เกิดผลสมบูรณ์ อาจทำให้สินค้าที่ผลิตได้มีคุณภาพไม่ตรงตามที่กำหนด หรือไม่ได้ปริมาณตามต้องการ ทำให้กระบวนการผลิตเกิดความล่าช้า เป็นเหตุให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ประสิทธิภาพของระบบการผลิตก็ต่ำ ในทางการศึกษาก็เช่นกัน คุณภาพของปัจจัยทางการศึกษาจะช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง คือผู้สอน ซึ่งเป็นบุคลากรส่วนใหญ่และเป็นตัวจักรสำคัญในกระบวนการผลิตทางการศึกษา กิจกรรมการเรียนการสอนจะดำเนินไปไม่ได้ถ้าไม่มีผู้สอน ผู้สอนที่มีคุณภาพจะทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุผลตามที่หลักสูตรกำหนด ได้ผู้สำเร็จที่มีคุณสมบัติหรือมีคุณภาพตามข้อกำหนดของหลักสูตรภายใต้เงื่อนไขของเวลาสิ่งที่แสดงถึงคุณภาพของผู้สอน คือ ความรู้ด้านวิชาการที่สอน รวมทั้งประสบการณ์ เช่น อายุการทำงาน การได้รับการพัฒนาทางวิชาการ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษามีได้ขึ้นกับคุณภาพของผู้สอน แต่เพียงอย่างเดียว หากยังต้องอาศัยปัจจัยอื่น ๆ ประกอบกัน เช่น การบริหารและการจัดการที่มีประสิทธิภาพ การใช้วัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาที่มีคุณภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นต้น

เมื่อผู้สำเร็จการศึกษาเข้าสู่ระบบสังคม ความพึงพอใจของสถาบันต่าง ๆ ทางสังคมที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษาก็เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงควมมีประสิทธิภาพภายนอกของ

ระบบการศึกษา ดังนั้นผู้ลงทุนจัดการศึกษาจึงควรคำนึงว่าจะผลิตผู้สำเร็จให้มีคุณสมบัติอย่างไรจึงจะเป็นที่พึงพอใจแก่สังคม ดังเช่น การผลิตสินค้าออกจำหน่ายสู่ท้องตลาด ผู้ผลิตต้องศึกษาความต้องการของผู้บริโภคสินค้า เพื่อให้ทราบว่าสินค้าที่ผลิตออกจำหน่ายควรมีคุณสมบัติอย่างไรจึงจะสนองตอบความต้องการของผู้บริโภค มิฉะนั้นแล้วสินค้าก็จะจำหน่ายไม่ได้ ถึงแม้ว่าสินค้าที่ผลิตได้จะมีคุณสมบัติตรงตามวัตถุประสงค์ของการผลิตทุกประการก็ตาม ในทางการศึกษาผู้ลงทุนจัดการศึกษาจะต้องคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้บริโภคทางการศึกษาว่าควรจะมีผลิตผู้สำเร็จแขนงวิชาใด เป็นปริมาณเท่าใด จึงจะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน หากผลิตผู้สำเร็จในสาขาวิชาที่ไม่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานแล้ว ถึงแม้ว่าผู้สำเร็จการศึกษาจะมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนดก็ตาม ก็คือการจัดการศึกษานั้นไม่ประสบผลสำเร็จ หรือไม่มีประสิทธิภาพ

ดังนั้นหากจะพิจารณาว่าการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพเพียงไร เราสามารถพิจารณาจากผลสำเร็จของการดำเนินการจัดการศึกษาว่า ใ้ผู้สำเร็จการศึกษาในปริมาณที่ต่องการและมีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ ผู้สำเร็จใช้เวลาศึกษาภายในเวลาที่กำหนดหรือไม่ ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนเป็นเท่าใด ผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนมีงานทำ หรือทำงานตรงตามความรู้ความสามารถหรือไม่ ถ้าหากมีนักศึกษาออกกลางคันก่อนสำเร็จการศึกษา หรือผู้สำเร็จการศึกษาใช้เวลาศึกษานานกว่าที่หลักสูตรกำหนด หรือนักศึกษาและสถาบันการศึกษาสูญเสียค่าใช้จ่ายเกินกว่าที่กำหนดไว้ หรือผู้สำเร็จการศึกษาไม่มีงานทำ หรือทำงานน้อยกว่าความรู้ความสามารถ แสดงว่าการดำเนินการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพต่ำ และมีความสูญเสียเปล่าเกิดขึ้น

ผู้วิจัยสนใจศึกษาประสิทธิภาพภายในระบบการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา- เอกชนในกรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้สรรหาคณาจารย์ที่มีคุณภาพเพียงไร และสภาพการพัฒนาคณาจารย์ประจำของแต่ละสถาบันเป็นอย่างไร อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของสถาบันนั้น ๆ ทำให้นักศึกษาสามารถเรียนสำเร็จตามข้อกำหนดของหลักสูตรในระยะเวลาที่กำหนด ประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตเป็นดัชนีหนึ่งแสดงถึงความมีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ซึ่งยังไม่มีใครทำการ-

ศึกษามาก่อน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาโดยหวังว่าผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในการปรับปรุงประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาให้บรรลุตามนโยบายที่ตั้งไว้ และเป็นแนวทางจักรงนประมาณเพื่อผลิตบัณฑิต และสามารถวางแผนในการเปิดรับนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร โดยพิจารณา คุณวุฒิของคณาจารย์ประจำ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อประสิทธิภาพและความสูญเสียในการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ประกอบ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้ทำการศึกษาคณาจารย์ประจำของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร ในระหว่างปีการศึกษา 2516-2527
2. การวิจัยนี้ทำการศึกษาประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา-เอกชนในกรุงเทพมหานคร จากข้อมูลนักศึกษาที่เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคปกติ รั้นปีการศึกษา 2516-2520 รวมทั้งหมท 5 รั้น
3. การวิจัยนี้ทำการศึกษาเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ทั้งแต่ปีการศึกษา 2516-2527 รวมทั้งสิ้น 5 สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย วิทยาลัย-เกริก และวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ
4. การวิจัยนี้มุ่งศึกษาสภาพคณาจารย์ประจำสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมิได้ มีการประเมินคุณภาพของอาจารย์ว่าดีหรือไม่ อย่างไร

5. การวิจัยมุ่งหาประสิทธิภาพและความสูญเสียของการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีใ้ค้นหาสาเหตุอีกทั้งไม่มีการประเมินผลงานและติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาออกไปแล้วว่ามีคุณภาพหรือความสามารถเหมาะสมกับความต้องการหรือปฏิบัติงานได้ผลดีสมกับความรู้หรือไม่

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ข้อมูลคุณวุฒิอาจารย์ และข้อมูลจำนวนนักศึกษา รุ่นปีการศึกษา 2516-2520 ซึ่งคัดลอกจากแผนกทะเบียนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้
2. ระยะเวลาที่ใช้ศึกษา ใช้หน่วยการนับเป็นจำนวนปี
3. สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีการคัดเลือกอาจารย์เพื่อบรรจุเข้าทำงาน ฉะนั้นจึงถือได้ว่า อาจารย์แต่ละคนได้ปฏิบัติหน้าที่ตรงตามวุฒิและความสามารถที่มีอยู่
4. ในกรณีอาจารย์มีคุณวุฒิมากกว่า 1 วุฒิ จะนำวุฒิสองวุฒิต่างๆมาศึกษา

ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาจากแหล่งทะเบียนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหลายแห่ง ซึ่งมีใ้มีการจัดเก็บเอกสารเป็นแบบฟอร์มเดียว (Uniformity) ข้อมูลที่ใ้อาจมีความคลาดเคลื่อน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

คุณวุฒิ	หมายถึง คุณสมบัติหรือความสามารถทางวิชาการของอาจารย์ประจำของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ประกอบด้วยวุฒิการศึกษา อายุการทำงาน ในสถาบัน การใ้รับการพัฒนาทางวิชาการ เพื่อใ้เพิ่มคุณภาพการทำงาน ได้แก่ การฝึก
---------	--

		อบรม การสัมมนา การประชุมทางวิชาการ การศึกษาต่อ การศึกษาดูงาน
ประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต	หมายถึง	ผลสำเร็จของการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา เอกชน การที่นักศึกษาคนหนึ่งสามารถเรียน สำเร็จหลักสูตรในระยะเวลาที่กำหนด ทุกคน แสดงว่าการผลิตบัณฑิตของสถาบัน ในรุ่นนั้นประสบผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตมีค่าเท่ากับ 1 (100%)
ความสูญเสียเปล่าในการผลิตบัณฑิต	หมายถึง	ความสูญเสียเปล่าที่เกิดจากการที่นักศึกษาสถาบัน อุดมศึกษาเอกชน เรียนสำเร็จช้ากว่าเวลาที่ กำหนดหรือออกกลางคันก่อนสำเร็จการศึกษา ทำให้สถาบันต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตจะต่ำกว่า 1 หรือ 100% อัตราร้อยละของความสูญเสียเปล่าในการ ผลิตบัณฑิต คำนวณจาก 100 - อัตราร้อยละ ของประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต
ระยะเวลาที่กำหนด	หมายถึง	ระยะเวลาการศึกษาซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตร ปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน คือ 4 ปีการศึกษา
คิชนิจำนวนปีเฉลี่ยที่สถาบัน ใช้ผลิตบัณฑิตแต่ละรุ่น	หมายถึง	ระยะเวลาโดยเฉลี่ยที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน แต่ละแห่งใช้ในการผลิตบัณฑิตแต่ละรุ่น ซึ่ง คำนวณจากระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดหาร ด้วยประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต ดังนั้นถ้า นักศึกษารุ่นหนึ่งเรียนสำเร็จภายในเวลาที่กำหนด ทุกคนและไม่มียุติการลาออกกลางคันเลย คิชนิ จำนวนปีเฉลี่ยที่ใช้ผลิตบัณฑิตรุ่นนั้น จะเท่ากับ ระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด